

yediveren

Ekim - Kasım - Aralık • Sayı 8 • 15 TL • 2022

DÜŞÜNCE EDEBİYAT VE SANAT DERGİSİ

EKONOMİ DE BİZİ GÖRECEK Mİ?

EKONOMİ
HAYATIMIZ

s.6

MEHMET ÖZEK

ERBAKAN'IN DANIŞMANI
PROF. DR. METE
GÜNDOĞAN İLE
EKONOMİ

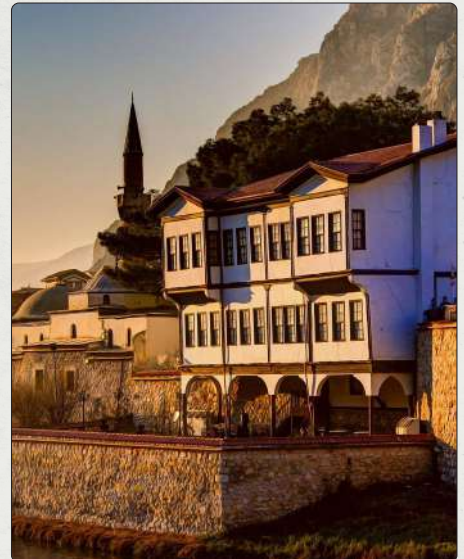
s.13

SELMAN AYDEMİR

ŞEHZADELER ŞEHRİ
AMASYA

s.17

AYNUR YAVUZ

YASİN DAĞ • MEHMET ÖZEK • SELMAN AYDEMİR • ŞEVKET HÜNER • SELMAN AYDEMİR • AYNUR YAVUZ
TALHA YERLİKAYA • NUMAN ARIMAN • ALİ ACAR • BİLAL BOZDAŞ

Yediveren Eğitim Kültür ve
Hizmet Derneği
Yayın Organı

Sayı 8
Ekim - Kasım - Aralık

İnsan ve Medeniyet Hareketi
Yediveren Adına
İmtiyaz Sahibi
Hilmi Kaya

Sorumlu Yazı İşleri
Müdürü
Ümit Bal

Editör
Mehmet Özek

Yayın Kurulu
Rabia Mecan
Zehranur Yavuz
Saadet Açıkcı
Enes Yılmaz
Feyzi Özek
Taner Çayır

Görsel Yönetmen
Kadir İnan

Son Okuma
Tayfun Yıldız

Grafik Tasarım
Nurullah Kılıç

Yayın Türü: Süreli Yayın
ISSN: 2757-5535

Adres
Yunus Emre Mahallesi
İnönü Caddesi
377. Sokak No:4
Esenyurt/İstanbul

İletişim
0212 620 76 76

Email
yediverenicinyaz@gmail.com

Baskı
ENT Matbaa
Merkez Efendi Mah. Mevlana
Cad.
Tercüman Sitesi A-8 Blok No:118
Kapı No:54 Kat 13
Zeytinburnu / İstanbul
Sertifika No:48213

Sosyal Medya
f t i DergiYediveren

© Yayınlanan tüm eserlerin
bütün hakları Yediveren
Dergisi'ne aittir. Kaynak gösteri-
lerek alıntılanabilir.

EDITÖRDEN

Dergi yolculuğumuz 1 Ocak 2020'de başladı. Dergi yolculuğumuzun başladığı ilk günden itibaren kâğıt fiyatlarındaki ani artış, basılı yayın yapan birçok kurum ve kuruluşu etkiledi. Bundan dolayı ekonomi üzerine yazılarıyla yazarlarımız sizlerin karşısına çıkıyor. Bu sayımızda da sizler için sancılı bir dosya konusunu ele aldık. İster aile isterse ülke ölçeğinde olsun, ana sorun: Eldeki sınırlı kaynakları en uygun biçimde kullanarak üretim gücünü arttırmaktır. Bir toplumda insanlar, kimi zaman üretici kimi zaman da tüketici olarak, aldıkları kararlarla, ürün ya da hizmet üretme gücünü büyüttükleri gibi zayıflatabilirler de. Bu kararlar ekonomi hayatımıza yön vermektedir. Tabi ki ekonomi çok farklı bakış açılarıyla da analiz edilmelidir.

Bu sayımızda **Prof. Dr. Mete Gündoğan ile Ekonomi Sistemimiz** üzerine röportaj gerçekleştirdik. Bunun yanında **Yaratılış Gayenize Göre Yaşamıyorsanız Kaybedenlerden Olabilirsiniz!** yazısıyla Yasin Dağ, **Ekonomi Hayatımız** yazısıyla Mehmet Özek, **Ekonomi Üzerine** yazısıyla Selman Aydemir, **Gerçek Müflis kimdir?** yazısıyla Şevket Hüner bu sayıda yer almaktadır. Bu yazıların yanında Sefer Düşü, Söyleşi, Deneme ve Şiir gibi bölümler de dergimizin içeriğinde sizler için hazırlandı.

Selâmun Aleyküm

iÇİNDEKİLER

- 4 YARATILIŞ GAYENİZE GÖRE YAŞAMIYORSANIZ KAYBEDENLERDEN OLABİLİRSİNİZ!
Yasin DAĞ
- 6 EKONOMİ HAYATIMIZ
Mehmet ÖZEK
- 8 EKONOMİ ÜZERİNE
Selman AYDEMİR
- 11 GERÇEK MÜFLİS KİMDİR?
Şevket HÜNER
- 13 ERBAKAN'IN 25 YILLIK DANIŞMANI PROF. DR. METE GÜNDOĞAN İLE EKONOMİ - *Söyleşi*
Selman AYDEMİR
- 17 ŞEHZADELER ŞEHRİ AMASYA - *Sefer Düşü*
Aynur YAVUZ
- 21 ÇAĞIMIZIN BİLGE KRALI ALİYA İZZETBEGOVİÇ - *Diriliş Öncüleri*
Talha YERLİKAYA
- 23 VERA - *Şiir*
Numan ARIMAN
- 26 HİKMET ÇAĞRISI - *Tefsir*
Ali ACAR
- 29 MÜÇTEBA - *Şiir*
Bilal BOZDAŞ

YARATILIŞ GAYENİZE
GÖRE YAŞAMIYORSANIZ
**Kaybedenlerden
Olabilirsiniz!**

İnsan Allah tarafından yaratılmış, dünyaya gönderilmeden önce dünyada ismi dahi anılmayan çok muhtaç, güçsüz, imtihan için yaratılmış ve Allah'a karşı olan görevlerini yerine getirip getirmemesine göre mükâfatlandırılacak ya da cezalandırılacak olan aciz bir kuldur.

Haramların ve helallerin belli olduğu bu imtihan dünyasında insanoğlu her zaman günaha meyilli hareket edebilmiş, Rabbinin emirlerini çiğnemiş ve geçici dünya için ahiretini farkında olmadan tehlikeye atabilmiştir.

Dünyaya gönderiliş gayesine göre yaşamadığı her gün insan manen fesada uğrayarak farkında olmadan kaybedenlerden olma yolunda ilerlemiştir. Geçici zevkleri tercih edişi, haramlara ruhunu teslim edişi dünyada iyi gibi görünen gerçekte ise hüsrân ile sonuçlanan acı bir sondur. Ölümün her an onu bulacağı bir gerçektir ama insan hazırlıksız yakalanmak için her şeyi yapabilmiştir.

Ekonomik olarak hayattan beklentileri arttığı gün samimiyet insanların arasından ayrıldı. Lüks yaşama arzusu reklamlarla insanın beynine işlendi. Hiç çalışmadan kolay yoldan para kazanma insanın en büyük hayali olmuş durumda. Emeksiz kazanılan paranın huzur getirmeyeceği göz ardı edilerek boş hayaller po-

“

**Dünyaya gönderiliş
gayesine göre
yaşamadığı her
gün insan manen
fesada uğrayarak
farkında olmadan
kaybedenlerden
olma yolunda
ilerlemiştir.**

püler kültürle yaygınlaştırıldı. Doyumsuz ve duygusuz bir insan modeli mutlu olabilmeyi maddi yönden zenginlikte aradıkça her geçen gün ibadetlerden de uzaklaşarak daha da mutsuzlaştı ve maneviyatı kaybederek psikolojik olarak alt üst oldu

İnsan bir ömür hakikatlerden bîhaber yaşadığı için göremedi gerçekleri. Yaratılış gayesini düşünmediği için kendisini oturup hesaba çekmedi. Belki de içerisine düştüğü kendisini kaptırdığı kapitalist temelli bakış açısı ona gerçekleri göstermedi. İnsan hakikatin sesine kulaklarını bile bile tıkamış yığınların bir parçası olmaktan öteye gidemedi.

İnsan neyi ne kadar sevmesi gerektiğini de bilmiyordu. Fitratına koyulan sonsuz sevmeye duygusunu Rabbimiz yerine bir dünyalığa, bir insana, bir maddi yatırım aracına (altın, dolar vb.) sınırsızca besledi ama Rabbimizi sevdiğini iddia etse bile bir söylemden ileriye gidemedi. Kurları takip ettiği kadar Allah'ın kurallarını takip etmediği için ibadetlerden hep uzak kaldı.

Sonuç olarak bizler yaratılış gayemizi unutarak dünyevi hırslara ve mal biriktirme sevdasına aşırı daldığımız için ibadet yapsak dahi huşuyu hissedemedik ve hep bir şeyler eksik kaldı. Bakış açımızı İslam'ın çizdiği züht ve ibadet odaklı yaklaşıma çevirebilir dünya ve

ahiret dengesini kurabilirsek işte o zaman gerçek kazananlardan olabiliriz.

Hayat kazananların ve kaybedenlerin olduğu acımasız bir oyunsa bizler iki hayatı birden düşünerek hem bu dünyayı hem de ahireti kurtarabiliriz. Bunun yolunun da sadece dünya için çalışmadan aynı zamanda Kur'an-ı Kerim ve Sünneti iyi anlayarak okumak ve İslam'ı yaşamaktan geçtiğini unutmamalıyız.

Ve bizler yazı biterken yapacağım alıntı da Sultan 3. Murad'ın:

“Bu dünya fanidir sakın aldanma
Mağrur olup tac-u tahta dayanma
Yedi iklim benim deyup güvenme
Uyan ey gözlerim gafletten uyan
Uyan uykusu çok gözlerim uyan”

mısralarını iyi anlayarak bu dünyada misafir olduğumuzu ve geldiğimiz makam ve mevkinin geçici olduğunu ve bir gün hiçbirinin öneminin olmadığını anlayacağımızı unutmamalıyız...

**...bu dünyada misafir olduğumuzu
ve geldiğimiz makam ve mevkinin
geçici olduğunu ve bir gün hiçbirinin
öneminin olmadığını anlayacağımızı
unutmamalıyız...**

Ekonomi Hayatımız

İSLAM, inananlarına hayatın her safhasında ve faaliyetlerinde, manevi olduğu kadar maddi konularda da rehberlik eder. Ekonomi ile ilgili temel öğretisi Kuran'ın çeşitli ayetlerinde belirtilmiştir. Maddi refahı küçümsemek ve fakirliği övmek şöyle dursun, Nisa suresi 5. ayette "... Allah'ın, sizin için geçim kaynağı yaptığı mallarınızı ..." der ve Kasas suresi 77. ayette emreder: "... dünyadan da nasibini unutma!" Bununla birlikte, Kur'an insanın hem dünya hem de ahiret bileşimine vurgu yaparak şu duayı öğretir bize, "Rabbimiz, bize dünyada ve ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru". Diğer birçok ayetlerde ise, yerde, denizlerde ve hatta göklerde bulunanların Allah tarafından, insanlar için yaratılmış olduğunun açık ve kesin bir şekilde belirtildiğini görüyoruz. Yerde, göklerde, okyanusta, yıldızlarda ve diğerlerinde bulunanların Allah tarafından insanın hizmetine sunulmuş, in-

lah'ın yarattıklarından istifade etmek kalmıştır. Ancak elbette bunların Allah'ın emaneti olduğunu bilerek, geleceği göz önünde bulundurarak ve akılcı bir şekilde.

İslam'ın ekonomi politikası da Kuran'da en açık ifadelerle anlatılmıştır: "... ki bu (servet) sadece aranızdaki zenginler arasında dolaşmasın..." (Haşr 59/7). Zenginlik ve rahat bir yaşam sürmesi açısından tüm insanların eşitliği, ideal olsa bile, insanlığa katışıksız iyilik vaadinde bulunmaz. Çünkü farklı insanlar arasında doğal yetenekler eşit olmadığı için, bir grup insanı iktisadi açıdan tam bir eşitlikle başlatsak bile savurganlıkla ve emeğin değerini bilmemesiyle kısa sürede bir grup zorluklara düşecek ve israf etmeyenlere nazaran fakirleşecektir. Tam bu noktada devreye İslam'ın diriltten nefesi girecektir.

Allah rızası için harcayan ve sadaka veren her bir fert, kendisine, ailesine, arkadaşlarına ve genel olarak topluma fayda sağlar. Bu hem ferdin Müslümanlığının gereğidir hem de insanlığın faydasıdır. İslam, ekonomik sistemi denge üzerine kurar. Zenginlerin daha zengin, fakirlerin

daha fakir olacağı bir dengesizlik üzerine değil. İslam'da sadaka ve fedakârlık teşvik edilmiştir. Zenginlerin fakirlere göz yumması, yoksullara daha ağır yükümlülükler yükler. Fakirlerin çaresiz çırpınışlarına son vermek için sadaka vermek dini bir emirdir. Bu emirle zenginlerin ahlaksız sömürü, istifleme ve servet biriktirmeleri de engellenir.

Son olarak fakirliği ve yoksulluğu esas alan, fakirliği öven ve fakirliğin zenginliğe karşı daha muteber bir şey olduğunu salık verenlere de projeksiyonu tutmak gerek. Fakirliği öven bir milletin, dünya milletlerine karşı ayakta durması mümkün müdür? Böyle bir dinin mensupları başka dinlerdeki milletlere muhtaç olacak, başkalarına el açacak, sefâlet içerisinde yaşamaya mahkûm olacaktır. Bir milletin fakir ve yoksul olması demek başkalarının boyunduruğu altına girmesi ve köle bir toplum olması demektir. Yüce dinimiz İslam, en değerli varlık olarak yaratılmış olan insanın, dünyada huzur ve güven içerisinde yaşayabilmesi için şu beş değer yani nefsin (canın), aklın, dinin, neslin ve malın korunmasını emretmiştir. Köle toplumu bu beş temel değeri ve aynı zamanda namus ve iffetini de koruyamayacak, dinin gereklerini de yerine getiremeyecektir. Dolayısıyla özgürlüğü ve bağımsızlığı savunan evrensel ve fıtrat dini olan İslâm dininin fakirliği övmesi düşünülemez.

“
**Yüce dinimiz
İslam, en değerli
varlık olarak
yaratılmış olan
insanın, dünyada
huzur ve güven
içerisinde
yaşayabilmesi
için şu beş
değerin yani
nefsin (canın),
aklın, dinin,
neslin ve malın
korunmasını
emretmiştir.**

EKONOMİ ÜZERİNE

“
Hayatımızda önem
verdiğimiz şeyleri
bir hiyerarşiye tabi
tutsak ekonomi ya
da iktisat kaçınıcı
sırada yer alırdı?
*Ekonomi ne kadar
önemli?*”

Hayatımızda önem verdiğimiz şeyleri bir hiyerarşiye tabi tutsak ekonomi ya da iktisat kaçınıcı sırada yer alırdı? Ekonomi ne kadar önemli? İbn Haldun için mesela o kadar önemlidir ki, üretim ve ekonomik faaliyetlerin toplumun bütün kültür ve sınıfsal yapısının temelini oluşturduğuna inanmış ve mukaddimesini bu temel üzerinden kaleme almıştır. Veyahut Karl Marx için üretim modelinin sosyalist ya da kapitalist olup olmamasına göre toplum işçi sınıfı, sermayedar sınıf vb. ayrışmalar yaşar. Hatta Marx kesin olarak *“ekonomi temeldir, diğer bütün sosyal, siyasal, ideolojik meseleler yan sebeplerdir”* kanaatini getirmiştir. Her şeyi bir tarafta tutarsak; bir insan kendisinin ve ailesinin geçim meselesini hale yola koymadan hiçbir şey hakkında düşünemez, yaşayamaz, akledemez. Geçim derdi birçok şeyi unutturabilir. İnsan bu durumda çocuğunun eğitimi ve terbiyesiyle bile ilgilenemez hale düşebilir. Peygamber as'ın *“unutturan fakirlik gelmeden önce...”* diye başlayan bir hadisi vardır. Fakirlik unutturur. Dolayısıyla sadece bu sebepten ötürü bile bizler için nasıl bir ekonomik çevre içerisinde olduğumuz, ülkenin ve dünyanın nasıl bir iktisadi sistem içinde yer aldığı meselesi kesinlikle birinci derecede ehemmiyetlidir. Olmak zorundadır. Hele ki son zamanlarda artan hayat pahalılığı evresindeyken.

Nereden başlayalım ekonomi üzerine düşünmeye ve yazmaya? Bence para nedir bunu anlamaya çalışalım. Para dediğimiz şey ister al-

tın olsun ister kağıt para en nihayetinde bir araçtır. Daha doğrusu olmalıdır. Çünkü paranın yaptığı şey sadece mal ve hizmet ihtiyaçlarını karşılamak için insanların arasında dönmekten ibarettir. Yani en temel anlamda düşünecek olursak mal ve hizmetin esas olması, paranın ise geri planda işleri kolaylaştıran bir aracı meta pozisyonunda kalması gerekir. Bunu vücuttaki kana benzetebiliriz. Kanın amacı organlarımızın ihtiyacı olan oksijeni taşımaktır. Peki geldiğimiz noktada paranın bu kadar öne çıkmasının ve mal ve üretimden daha değerli hale gelmesinin sebebi nedir? En sağlam düşünme dayanaklarımızdan birisi şudur; siz ülkenizdeki mevcut mal ve hizmet kapasitesini ön görüp ona göre para bastığınızda herhangi bir enflasyon, para baskısı gibi bir musibet ile karşı karşıya kalabilir misiniz? Kesinlikle hayır. Hatta Türkiye’de Erbakan zamanında bu düşünülmüş ve denenmiş bir şeydir. Denk bütçe stratejisi bu ülkede fayda vermiş bir hareketti. Bu geliştirilemedi ve üzerine düşülemedi.

Paranın en kadim mahiyetinin sadece bir araç olmak olduğuna inanıyorsa o zaman tekrar şu sorunun üzerine düşelim; neden paranın değerini üretimden daha çok düşünür olduk? Daha doğrusu neden para alın terinden daha değerli hale geldi? Neden doların artması ve azalması günlük olarak bütün bir pazarı ilgilendirir hale geldi? Dolar dediğimiz şeyin bizleri bu denli sıkıştırması çok eskiye dayanmıyor. 1980 öncesinde ülkemize dolar girişleri devlet kontrolünde yapıldı. Şimdi elinde dolar olan kim olursa buyur ediliyor. Sorularımızın cevabını anlamak için üç şeyin anlaşılması gerekir: Breatton Woods kararlarıyla başlayan doların tarihi süreci, banknotun mahiyeti ve modernleşme ya da kapitalizm kültürü.

İlk olarak milletçe şu Breatton Woods kasabasında 1945 yılında alınan kararları ve günümüze kadar gelen tarihi süreci düşünmemiz lazım. O kadar çok televizyon kanalı olmasına rağmen bunun hala mevzu bahis yapılmamış olması bizim ekonomi ile ilgili arpa boyu yol almadığımızı gösterir. II. Dünya Savaşı bittiğinde bu savaşın tek kazananı olan Amerika (kağıt üzerinde İngiltere ve Rusya olsa da tek kazanan Amerika’dır) diğer ülkelere döndü ve “bundan sonra bütün ticaretinizi dolar üzerinden yapacaksınız” dedi. Çünkü Amerika artık dünya sermayesinin toplandığı yer olarak kendinde bu gücü ve yetkiyi hissetti. Doları da altına endeksledi. Çünkü o zamana kadar esas ticaret metal altındı. Dedi ki Amerika “Getirin altınızı size dolar vereyim”. Böylece doların hakimiyetine start verilmiş oldu. Aslında hikâyenin buraya kadar ki kısmını Amerika’nın otokrasisi ve baş eğdirmesi olarak düşünebiliriz. Eğer Amerika dolar basarken dünyadaki mal ve hizmet üretim kapasitesini ön görüp ona göre basmış olsaydı yine çok sıkıntı olmayabilirdi; fakat Amerikan firmalarının azmanlığı sayesinde o kadar çok dolar piyasaya girdi ki, geldiğimiz noktada insanlar ne kadar üretseler de mevcut dolar arzına yetişemez hale geldiler. Aşırı dolar enflasyonu bugün bütün televizyonlarda konuşuluyor; ama hikâyenin başı bir türlü konuşulmuyor.

İkinci olarak kafa yormamız gereken husus banknot meselesidir. Banknot dediğimiz şey tam olarak bir borç senedidir. İlk banknotlar İngiltere’de bankerlerin eliyle vücut bulmuştur. Neredeyse hepsi Yahudi olan bankerler, zengin aristokratların altınlarını muhafaza ederlerdi. Banknot ise bankerin parasını tuttuğu kişiye verdiği ve “bende şu kadar altını vardır” dediği bir “not kağıdı” idi. Burada amaç altının taşınmasından kaynaklanan zorluğu ortadan

**Aklı selim bir düşünce şunu öğütler;
senin ülkende hangi potansiyel varsa onu
kullanır ve satarsın. Eğer ülkende olmayan
şeyi kullanıyorsan *mecburen birilerine
paçayı kaptırıyorsun* demektir.**

kaldırmaktı. Daha sonra bu kolaylığı merkez bankaları kullanmaya başladı; ama artık altın karşılığında değil faiz ile üretmeye başladılar. Merkez bankaları devlet tahvili karşılığında para basarlar. Merkez bankasının borç alma faizi şu kadar, borç verme faizi bu kadar gibi ifadeleri duyarsınız. Yani ekonomi dediğimiz şey borca dayalı bir sistem haline geldi. Kullandığımız banknotlar hangi merkez bankası basıyorsa onun kontrolünde üretilir. Merkez bankaları faiz artırımına giderse piyasadan banknot çekilir, faiz indirimine giderse piyasaya para girer. İşin ilginç kısmı da şudur ki; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurumları da para ihtiyacını bankalar üzerinden karşılamak zorundadır. Yani devlet bile borçlanmadan iş yapamaz haldedir. Halbuki eğer eskiden olduğu gibi altın paralar üzerinden ticaret yapılsaydı ne enflasyon olacaktı ne de para bu kadar ön plana çıkacaktı. Çünkü altının madencilik maliyetleri yüksek olduğu için kağıt paralar yani banknotlar gibi çok sayıda ve bu kadar hızlıca piyasaya sürelemeyecekti. Gelgelelim artık kağıt para bile yok, çünkü her şey telefonumuzdaki digital bir göstergeden ibaret hale geldi.

Üzerinde duracağımız üçüncü mesele ise son üç yüz yıldır bizleri çepeçevre kuşatan modernleşme ve bunun öncü kültürü olan kapitalist kültürdür. Bu konu çok su kaldıracak bir konu olsa da ben ekonomi perspektifinden kısa bir açı sunmaya çalışacağım. Daha önce

de bahsettiğim gibi eğer siz ürettiğiniz mal ve hizmet kadar para basarsanız ne enflasyon olur ne de başka bir şey; fakat “ben modernleşeceğim” diyorsanız ve ağızınıza bu kelime bir kere bulaşıyorsa o zaman bazı şeylere ihtiyacınız var demektir. Modernlik demek ne demektir? Mesela modern ev dediğimizde eskisi gibi olmayan malzemeler ile donanmış evler anlarız. Yeni kompozitler, yeni özelliklere sahip ev eşyaları, akıllı sistemler vs. Ya da modern şehir dediğimizde daha çok akaryakıt harcanan ya da daha çok elektrik harcanan şehirlerden başka bir şey aklımıza gelmez. Bunlar da neticede maliyet demektir. Türkiye’de petrol yok; ama aşırı yakıt tüketimi var. Türkiye’nin kendi arabası yok; ama hiçbir Avrupa ülkesinde olmayan sayıda lüks otomobil kullanımı var. Bunlar ne ile oluyor? Bunlar borçlanma olmadan olacak şeyler mi? Yani insanlar eğer “nereden geliyor bu değirmenin suyu” demiyorsa biz neyi konuşalım? Aklı selim bir düşünce şunu öğütler; senin ülkende hangi potansiyel varsa onu kullanır ve satarsın. Eğer ülkende olmayan şeyi kullanıyorsan mecburen birilerine paçayı kaptırıyorsun demektir. Ya da senin ülkende o kadar değerli bir şey var ki, sen onu satıp karşılığında daha lüks ve kaliteli bir hayat yaşıyorsun demektir. Bizim ülkemizde dünyaya sattığımız ve çok para getiren şey nedir? Bu sorular üzerine düşünmeden acaba ekonomi hakkında ne konuşacağız?

Arzın yani üretimin, talepten fazla olduğu piyasalarda rekabet en vahşi yollarla yapılıyor. Kapitalist sistem, rakiplerinizi sindirmeniz ve piyasayı belirlemeniz için sizi devamlı yatırım yapmaya yani büyümeye zorluyor. Bu büyümeyi gerçekleştiremeyenlere tek yol kalıyor küçülmek. Bunu da başaramayan firmalar iflas ediyor. İflas eden iş adamları pastalarını kaybederken ona destek veren birçok küçük işletme sahibi ve işgörenler ekmeklerinden oluyorlar. Bunun yanında borçları ödemediğinden dolayı bir yandan mecburi kâr ortakları faizci leş kargalarına ek olarak devlet ve kurumları mal varlığına el koymakta yarışınca kul hakkı konusunda gittikçe azalan hassasiyet yitiriliyor. Hengamenin içinde bu iflastan hiçbir şekilde sorumlu olmayan, ancak aylıklarla ayakta duran birçok aile zor durumda kalıyor.

Ama bir de bu şeytani finansal kapitalist sistemin kanun maddelerindeki boşluklardan hukukçu, finans ve hesap uzmanları yardımıyla haberdar olan şark kurnazları(!) tüm borçlarını kurtulmak ve toplu ödeme yapmadan

“

**Zira hesap gününe
inanmayan, her şeyin
kazanmak ve bunun
sayesinde kanunlar üstü
dokunulmazlık elde etme
adlı önü alınmaz hırslar
her dönemde değişik
suç örgütlenmelerini de
beraberinde getirecektir.**

çalışanlarını işten çıkarmak için hileli iflaslar gerçekleştiriyor. Alacaklarının teminatı mahiyetinde olan malları kaçıırır, gizler veya değerini azaltırlar. Mal varlığını kaçırdıkları ortaya çıkmaması için ticari defter, kayıt veya belgelerini gizler veya yok ederler. Gerçekte bir alacak ve borç ilişkisi olmadığı halde, böyle bir ilişki mevcutmuşçasına, borçları artıran sahte belge düzenler, muhasebe kayıtlarıyla oynar sahte bilanço tanzimiyle kazancı az gösterirler. Yani iflası kâra çevirmenin yollarını ararlar.

İşte suçluların başvurduğu yollardan haberdar olununca, TCK'nin ilgili maddelerine yeni ekler yapılarak cezalandırılması gerek hususlar arttırılır. Kanuna yeni eklenen maddelerden haberdar olan hukukçu, finans ve hesap uzmanları yeni yollar ve yöntemler önerirler. Bundan haberdar olan devlet, tespit edilen her yeni hileli iflas metoduna ait yeni maddeleri ilgili kanuna ekleyerek suçu önlemeye çalışır. Yani bu kuyruğu yakalamak isteyen bir köpek gibi nihayetsiz bir çabadır. Zira hesap gününe inanmayan, her şeyin kazanmak ve bunun sayesinde kanunlar üstü doku-

**Gerçek
Müflis
Kimdir?**

Bu tür günahları normalleştiren kapitalizm ve tüm şeytani türevleriyle mücadele etmeyenlerin hac ve umre öncesi tek tek helalleşme çabalarıysa, bataklığı kurutmak yerine sinekleri tek tek öldürerek mücadele etmek benzeri nafîle çabalardır.

nulmazlık elde etme adlı önü alınmaz hırslar her dönemde değişik suç örgütlenmelerini de beraberinde getirecektir.

Vaizlerin cemaatlerine anlattıkları kul hakkına el uzatmamak konulu uyarılar küçük ve bireysel suçları kapsar. Asla finansal kapitalist sistemin kendisinin bir suç örgütlenmesi olduğu ve bu şeytani sistem sürdükçe kul hakkına girmekten kurtulunamayacağından bahsetmez. Bu kirli sistemin çarklarına uyan modern ürkek kent insanı ayakta kalmak için istemese de suça iştirak eder. Hatta ömür boyu okuttukları çocuklarının bunun bir parçası kılan dolgun maaşlı işlere girmesinden büyük memnuniyet duyarlar.

İslam dini fertlerin her türlü suç organizasyonuna dâhil olmasını yasaklar ve onlara hesap gününü hatırlatarak tövbeye yani o suçla mücadeleye yönlendirir. Helal kazanmak aynı zamanda kul hakkına el uzatan suç örgütlenmelerinden uzak durmakla mümkündür.

Tek önderimiz Resûlullah (sav), hepimize gerçekten iflas edenin sonunu hatırlatsın mı?

Ebû Hüreyre'nin (ra) rivayetine göre, Resûlullah (sav):

"Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sordu. Ashâbı Kiram (rah):

'Bizim aramızda müflis, parası ve malı olmayan kimsedir, dediler. Resûlullah (sav): "Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip, fakat şuna sövüp, buna zina isnat ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, bunun kanını döküp, şunu dövüp, bu sebeple iyiliklerinin se-

vabı ondan alınıp şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir' buyurdular. (Müslim /Birr 59, Tirmizî, Kıyâmet 2)

Resûlullah'ın (sav), "müflis kimdir?" sorusu sözcüğün lügati manasından çok ıstılahı yani fonksiyonel manasını vâzetmeye yöneliktir. Sahabeye göre müflis, parası ve malı bulunmayan kimse olarak tanımlansa da, hakiki müflisin bu olmadığı açıktır. Çünkü bu durum, daha sonra zengin olmakla ortadan kalkabilir. Gerçek müflis ise tamamen mahvolmuş, âhirete götürdüğü hayır ve hasenattan elinde hiç bir şeyi kalmayarak ziyanda olanlardır. Bunların ahirete yönelik tüm kazanımları, haklarını gasp ettiklerine ve borcunu ödemediği alacaklılarına verilmesi zararı karşılamayınca, karşı tarafın günahları da bu kulların üzerlerine yüklenecek, sonra da cehenneme atılacaklardır. Gerçek zarar ve ziyan, hakiki iflâs işte budur.

Yani bir yandan namazı, orucu, zekâtı ve benzeri kulluk görevlerini yapan Müslümanlar, aynı zamanda dinin haram kıldığı, insanların mal, can ve ırz emniyetine yönelik haklarına, kamuya ait olan mallara tecavüz etmek gibi affedilmez büyük günahlardan uzak durmalıdır. Bu tür günahları normalleştiren kapitalizm ve tüm şeytani türevleriyle mücadele etmeyenlerin hac ve umre öncesi tek tek helalleşme çabalarıysa, bataklığı kurutmak yerine sinekleri tek tek öldürerek mücadele etmek benzeri nafîle çabalardır.

Hocam Türkiye’de pek çok farklı kesim tarafından ekonomi konusu hararetli bir biçimde tartışılıyor. Siz bu tartışmaları ne seviyede görüyorsunuz? Sizce insanımızın bu konulara bakış açısındaki sorunlar nelerdir?

Aslında bir sistem problemi var. Sistem bakış açısı olmayınca neyi tartışacaksınız? Yani burada iki türlü olay var bir sistemin kendisinin tartışılması gerekiyor. Eğer sistematik bir bakış açınız varsa; yoksa sizin önünüze sunulan paradigma içerisinde sorunları tartışırsınız. Ülkedeki en büyük sıkıntı ekonomistlerin sistem bakış açısından uzak olmalarıdır. Mevcut paradigmaya teslim olmalarıdır. Yani sorun bu öncelikle. Bu sorunu al buradan kademe kademe çok daha spesifik yani mesela en küçük aile birimine kadar indir. İnsanlara sunulan paradigma içerisinde insanlar o anki lazım olan problemlerini nasıl çözecek ona bakıyor. Ekonomiyi tartışmak bu değildir. Adamın o anda bir işi var ve o işi yapmak istiyor. Nerede o işi en iyi şekilde yaparım ona bakıyor. Arada da işte bu İslam’a da uygun olsun istiyor. İşte bu ikinci kısım yani İslam’a uygun olsun kısmı artık keyfe keder kısmı oluyor; ama esas yapılması gereken iş sistem sorgulamasıdır. Bu yapılmıyor. Bu herhangi bir kesime ait bir sorun değil. Türkiye’de bütün ekonomistlerin sorunudur. Yani bugün Türkiye’de ortada dolaşan böyle çok büyük ekonomist diye dolaşan insanların dahi sistem bakış açısından mahrum olduklarını görüyoruz. Yaptıkları analizler mevcut paradigma içerisinde yapılan analizler. Sorunun temeli buradadır. Siz sorunun en başından oturacaksınız diyeceksiniz ki “Kardeşim, önce

“
Bu sistemin ne olduğunu bilmek için bir sistem bakış açısına sahip olmak gerekiyor. Mevcut paradigmayı bilmek gerekiyor.

ERBAKAN’IN 25 YILLIK DANIŞMANI PROF. DR. METE GÜNDOĞAN İLE EKONOMİ

bu sistem nedir?” Bu sistemin ne olduğunu bilmek için bir sistem bakış açısına sahip olmak gerekiyor. Mevcut paradigmayı bilmek gerekiyor. Bu paradigmanın dışına çıkmak için bu paradigmanın problemlerinin bu paradigmadan kaynaklandığını bilmek gerekiyor. Yani son derece büyük bir iş. Bu konuda yani para-kredi sistemi konusunda naçizane kendi yazdığım Para kitabını öneririm.

 Hocam konuşmalarınızda ve yazılarınızda sık sık “neo-liberal ekonomi politikarından” ve “Ortodoks ekonomik sistemden” bahsediyorsunuz. Bu tam olarak nedir? Açıklayabilir misiniz?

Dünyada uygulanmış ve şu anda hala uygulanan ekonomi politikalarına biz Ortodoks ekonomi politikaları diyoruz. Ne demektir bu? Şu demektir: Birinci Dünya Savaşından sonra Osmanlı yıkıldı. O sıralarda para-kredi sistemi şu andaki gibi bir sistem değildi. Daha herhangi bir şekilde pazarlar paylaşılmamıştı ki Osmanlı büyük bir lokmaydı. Osmanlı dağılınca onu dağıtan güçler hızlıca kendi aralarında pazar kavgasına girdiler ve II. Dünya Savaşı'na sürüklendiler. Bu savaşın sonunda bu güçler bir araya geldiler ve kendi aralarında bir çeşit anlaşma yaptılar. Bazıları yenilmişti bazıları yenmişti. Neticede üçlü sac ayağı üzerine oturan bir ekonomik yapılanma oluşturuldu. Kim bunlar? Rusya'nın Stalin'i, Amerika'nın Roosevelt'i ve İngiltere'nin Churchill'i. Bunlar bir araya geldiler ve II. Dünya Savaşı'nın sonunda Amerika'da Breton Woods kasabasında bir ekonomik sistem tasarımı oluşturdular. Bunların bir ekonomi anlayışı oluştu ve dünyada ticaret nasıl yapılacak burada belirlendiler. Dünya ticareti yapabilmek ve pazarlara girebilmek için bir rezerv paraya ihtiyaç olduğunu söylediler ki o zamana kadar genel geçer para altındı. Dediler ki bu tonlarca altını bir yerden bir yere taşımak büyük bir problem olur. Emniyette problem olur, sigorta problemleri var vesaire. E ne yapalım? Biz dediler en iyisi bir rezerv para tanımlayalım. O da Amerikan doları olsun. Bu kabul edildi ve denildi ki bir ons altın otuz beş dolara eşit olsun. Yani bir ons altın getiren otuz beş doları alacak. Amerika da dedi ki madem FED (Federal Reserve Bank)'in

bastığı parayı kullanacağız herkes bana belli bir miktar altın stoku yatırsın. Ben bu altın stoklarına mukabil size dolar vereyim. Herkes, biz de dahil, buralara altınları gönderdik, buradan dolarları aldık. Yıl 1945 sonrası. Bu Amerikan dolarının “yani kağıdın” kullanma kolaylığıyla ticaret tabi bir anda hızlandı; ama Avrupa zaten sömürge yani emperyalist devletlerden oluştuğu için İngiltere, Fransa vs. çok büyük ticari kârlar yaptılar zamanla. Bu ticari kârlara mukabil gemilere bindirdiler Amerikan dolarlarını götürdüler Amerika'ya. Dediler buyur sana iki milyar, üç milyar dolar bize altınları ver. Yıl 1970-71'e gelince başkan Nixon bu durum karşısında iki şey gördü. Bir tanesi böyle giderse bunlar altınlarını alacaklar kendilerinde altın kalmayacak. Kağıtlarını geri verecek yeni kağıtlar kazanacak. Yani buradaki banknot üretme mekanizması Amerika'nın aleyhine bozulacak. Bir ikincisi Amerika her ne kadar bir ons altın otuz beş dolar dediyse de istediği kadar dolar bastı. Bastı doları birçok şey yaptırdı dünyaya. Bunları geri ödeyemeyeceği için “ben altın pençeresini kapattım” dedi. Kapattı ama onun yerine bir şey konulması gerekiyordu. Yani o zamana kadar doları altın destekliyordu. O sırada Henry Kissinger çok büyük zekayla gitti Suudi Arabistan'ı ikna etti ve petrolü dolarla alıp satmayı onlara şart koştu. Ondan sonra yani 70'li yıllardan sonra (ki o zaman petrol krizi de çıkmıştı) petro-dolar karşımıza çıktı. Yani doların arkasında petrol oldu. Dolayısıyla onlar uluslararası ticareti ve bütün dünyadaki para-kredi sistemini bu minval, bu eksen üzerinde geliştirdiler. Temelini atan kim Rusya, İngiltere ve Amerika gibi galip ülkeler. Bu 1980'li yıllara kadar devam etti. 1980'li yıllara geldiğimizde dediler ki ya biz bir ülkeye gidiyoruz yatırım yapacağız ondan sonra paramızı geri alacağız; ama paranın serbest girişi çıkışı olsun. Hiç kimse karışmasın. Yani para girerken ve çıkarken böyle büyük vergilere muhatap olmasın. Şirketler rahat girsin. İşte bu yeni liberal anlayıştı. Liberal anlayış zaten başından beri vardı. Yeni liberal anlayış paranın tamamen serbest bir şekilde ülkeler arasında girip çıkmasıydı. İşte neo-liberal politika dediğimiz şeydi bu.

Peki dünyada bu sistem gelişirken Türkiye hangi pozisyonda yer aldı?

O zamana kadar biz Türkiye olarak bu sistemde biraz daha merkezîyetçi yani karma ekonomi gibi yani devlet planlama teşkilatının idare ettiği bir anlayışla ekonomiyi yönetiyorduk. Daha sonra Özal ile birlikte bu yeni liberal anlayışla artık sınırlarımızı aştık. Yani insanlar istediği kadar dolar getirebilecekti artık. 1980'lere kadar cebinde dolar bulundurmamak bile suçtu. Bunların hepsinin belli bir kayda geçmesi gerekiyordu. Kayıt dışı olanlara el konuluyordu. Ondan sonra isteyen istediği kadar dolar getirsin, burada kazansın götürsün. İşte burada kurduğu şirket mevcut yasalarla tanımlanan vergilerini ödesin başka bir şey yapmasına gerek yok dendi. Bu neo-liberal politikalarla para giriş çıkışı, dolayısıyla şirket kurulumu ve şirket dağılımı daha da hızlandı. Şirket kurulumu derken yeni şirket kuracak adam işte yeni araştırma yapacak falan değil. Ne yaptılar? İşte geldiler buradaki şirketleri satın aldılar. Yani işin eleştirebileceğimiz bizim aleyhimize gelişen boyutları da her zaman var. İşte borsalar kuruldu. Borsada şirketler borsalara "kote" oldular. Spekülasyonlar yapıldı. Bazı şirketlerin değeri düşürüldü. Değeri düşürülen şirketlerin hisseleri toplandı filan. Ucuza böyle şirketlerimiz alındı. Dolar "konvertible" hale geldi. TL dolar karşısında "konvertible" oldu. Yani istediğin zaman TL bozup dolar alabiliyorsun, istediğin zaman dolar bozup TL alabiliyorsun.

Hocam en son 1980'lere kadar olan süreci anlatmıştınız. Devamından günümüze kadar olan kısımda nelere oldu?

Bu böyle devam ederken 90'lı yıllarda Sovyetler Birliği bloku dağıldı. Bu blok dağılınca para yeni bir alan daha bulmuş oldu. Oralara da girdi, orada da şirketleri satın aldı. Birçok kazançlar falan sağladılar. 2000'li yıllara geldiğimizde paranın her yere girip çıktığını ve teknik-teknolojik imkanlarla ta Everest tepesinden tutun da Mariana çukurunun kenarına kadar her yere bu para-kredi sistemi, swift sistemi, yani para transfer sistemi yerleşti. Bugün internet kolaylığıyla birlikte (daha önce Amerika interneti kendi ajanlarının ile-

tişimi için oluşturmuştu) bu imkân para-kredi sisteminin dolaşımı için kullanılmaya başlandı. Paranın dolaşımı ile bilginin dolaşımı arasında bir fark yoktur. Para dediğimiz nedir? Elinizdeki kağıttır ya da dijital veridir. Elinizdeki telefona bakıyorsunuz mesela işte diyor ki sizin şöyle bir hesabınız var. Hesapta bir rakam gösteriyor. Orada kağıt vs. yok. Altın da görmüyorsunuz.

2008 yılında Batı dünyası büyük bir şok yaşadı. Türev piyasaları çöktü. Tabi bunun bir sebebi daha var doğu bloku da toparlanmaya başladı. Yani Rusya ve Çin 90'lı yıllarda yapıkları yatırımlarla derlenip toparlanıp işleri kontrol altına almaya başladılar. Güçlendiler ve para oralara gidip de çok büyük kazançlar elde edemeyince türevin türevinin türevinin türevi kazançlarıyla yani birbirlerine bağımlı ne denir ona böyle saadet zincirleri olur hani üç kişi getir sana şu kadar indirim var denir. O onu getirir o onu getirir. Bir tanesi koparsa ve ödemesini yapamazsa zincirleme hepsi çöker. İşte türev piyasası (mortgage dediler önce ama esas küresel finans krizi) krizi koptu. Bu kriz patlayınca bunu tamir etmek için (hala daha uğraşıyorlar) üç şey denediler. Önce dediler ki biz bazı gariban ülkelerin borçlarını silelim. Kimin borcunu sileceksiniz? Siz o kadar yaydınız ki bu borçlanma işini şu anda ne bileyim mesela Japonya'da bir ev kadını bile internet üzerinden Türk eurobond'larını satın alabiliyor. Yani siz Japonya'da bir ev hanımına 100 euro borçlu olmuş oluyorsunuz. Yani hangi borcu sileceksiniz? Sile sile bir Disneyland maliyeti kadar 5-6 milyar dolar kadar birkaç Afrika ülkesinin borcunu sildiler. Çünkü benim alacağımı niçin sileceksin? Kimse alacaklarını sildirmek istemez. O zaman dediler ki bu borç silme işi olmuyor. Ne yapalım? Dediler ki borcu transfer edelim. Faizler hızlıca düştü çünkü ödenemiyor. Yani o kadar para yok, gelir getirecek şeyleri yok. Faizlerin düşük olduğu yüzde birlerde olduğu gelişmekte olan ülkelerde yüzde 10-15'lerden para satmaya başladılar. Diyelim ki elimde yüz milyon dolar var %1 faiz ile bir milyon dolar faiz olacak. Bu yüz milyon doları gönderdim Türkiye'ye. Türkiye kaç ile aldı bunu? Yüzde 15 ile aldı. Ne yapacak Türkiye? Çalışacak, didinecek yüz on beş milyon dolara çevirecek bir yıl içerisinde. Geri gönderecek. Bu adam ne yapacak? 115 milyon doların bir milyonu ile kendi faiz borcunu ödeyecek, kalan 14 milyon

doları da faiz geliri olarak cebe atacak. Buna borç transferi denir.

Borç transferi de bu küresel finans krizini çözmedi. Bu sefer Arap baharı diye bir şey icat ettiler. Neyi anlatıyorum? Neo-liberal para kredi sisteminin çöküşünün başlangıcını anlatıyorum. Bu Arap baharı denilen şey Arapların özgürlüğe kavuşturulması için falan yapılan bir şey değil. Yeni yönetimler gelsin daha fazla borç alsınlar diye yapılmış bir şeydir. Nitekim mesela Mursi iktidara gelince 2,5-3 milyar dolarlık borç verdiler. Tunus'ta hakeza, Cezayir'de hakeza gelen yeni yönetimler tecrübesiz, yeni ve hafızasız. Mesela biz nerden şüphelendik? Benim bu konudaki konferanslarımda ve yazılarımda vardır. Arap baharı diye bir bahar oluyor siz gidiyorsunuz hazinenin ya da merkez bankasının kayıtlarını yakıyorsunuz. İnsanlar isyan ederken kimin aklına gelir ki bu. Ha siz aslında ne yapıyorsunuz? Hafızasını siliyorsunuz ülkenin. Birisi gelse biz ne aldık ne verdik borcumuz nedir, dese evrak yok. Onlar evrak bulamayacak ama üç beş sene sonra borçlu oldukları alacaklıları gelecek takım elbiseleriyle sizin bize bu kadar borcunuz var diyecek. O da çare olmadı döndüler gelişmekte olan yani bizim gibi ülkelere sürekli söyledikleri bir şeyin tersini yaptılar. Yani bize ne dediler? *"Para basmayın para basarsanız enflasyon olur."* Böyle bir masala inandı bizim insanlarımız. İşte bütün bunlar Ortodoks ekonomi mantığı. Kendileri deli gibi para basmaya başladılar. Dört buçuk trilyon dolara kadar çıkmıştı bastıkları para. 2008'e kadar FED'in bilançosunda aktiflerin miktarı 825 milyar dolar civarındaydı.

Benim bu anlattıklarımı Putin yeni anlatıyor. Bir savaşa girdi adam yeni yeni anlatıyor. Amerika diyor para bastı dört beş trilyon dolar. Bastığı parayla diyor bizden malları aldı stokladı falan diyor. Kimisini kullanmasa bile kıtlık oluşturdu diyor. Bizim insanımız çalışmadığı için gelişen ekonomi olaylarının ne yönde geliştiğinin farkında değil.

Pandemi patlayana kadar tam toparlamaya başlayacaklardı. FED dört buçuk, beş trilyon doları toplamaya başladılar (ki buna parasal genişleme dediler ve Türkiyede kimse ya siz bize para basmayın enflasyon olur diyorsunuz da ekmek üretir gibi para basıyorsunuz demedi) bir pandemi darbesi yediler. Pandemi işleri daha da kötüleştirdi. Çünkü milleti

eve kapattılar. Para yok tekrar para bastılar. Bu sefer 4-4,5 trilyon doları 7-8 trilyon dolara çıkardılar. Tam pandemi bitiyor derken Rusya Ukrayna'yı işgal etti. Bu sefer üçüncü bir dalgayla tamamen tuş oldular. Aslında ne oldu? Rusya'nın Batı blokuna karşı mevcut Ortodoks sistemi yani 1945 yılında Breatton Woods ile kurulan sistemi Rusya tekmeleyip yıktı.

Hocam peki Rusya-Ukrayna savaşı ekseninde dünyadaki ekonomik denklemler nasıl gelişecek sizce ve Türkiye olarak ne yapmamız lazım?

Rusya tekrar kurulacak ve kendisine partner arıyor. Biz de yırtıyoruz bunun için; ama biz nihai ürün üretemiyoruz. Ara ürün üretiyoruz. Bizim ithalatımız ihracatımızın bir buçuk katıdır her zaman. İhracatta patlama yapıyoruz dediğimiz zaman, biz aynı zamanda ithalatta patlama yapıyoruz demektir. Yani biz sürekli borçlanıyoruz demektir. Bunları bırakalım. Rusya'yı içine alan yeni bir denklem kuralım. Yeni bir para sistemi oluşturalım. Bu bölgeyi yeniden yapılandıralım. Diyoruz ama kime diyoruz? Duvara söylüyoruz. Kitap yazıyoruz. Sağda solda konferans veriyoruz. Gelmiş olduğumuz noktada yeni bir kutup oluşuyor. İki kutup vardı eskiden. Sonra tek kutba dönüştü. Şimdi üç tane kutup oluşuyor. Bir tarafta Amerika. Amerika'nın yaklaşık 22-23 trilyon dolarlık bir milli geliri var. Bir tarafta Çin. O da birkaç yıl içinde 20 trilyon doların üzerine çıkacak. Bir tarafa da Avrupa. Avrupa zayıf. Rusya Avrupa ile hareket ederse Avrupa bütün denklemin en güçlü kutbu oluyor. Bunların birlikte hareket etmemesi kimin işine yarayacak? Amerika ile Çin'in. Onun için Rusya'yı kıskırttılar. Kim yaptı? NATO. Bu Zelensky denen herifi gaza getirip Rusya'ya karşı tahrik ettiler. Kimin işine yaradı bu? Amerika ile Çin'in işine yaradı. Çünkü Rusya Avrupa ile hareket ederse Amerika Ekonomi politiği üçüncü lige düşer ve Amerika'nın ekonomisi biter. Şu anda geldiğimiz nokta neo-liberal politikaların da dışında. Şimdi önce millet liberal politikaları anlayacak. Daha para-kredi sistemini anlatmadık. Sonra neo yani yeni liberal politikaları anlayacak. Sonra bu savaşlarla birlikte olan küresel finans krizi nedir onu anlayacak. Sonra yeni kurulmakta olan denklem içerisinde Türkiye için en uygun yer neresidir onu anlayacak.

Şehzadeler Şehri Amasya

Ülkemizin her köşesi ayrı bir güzel. Doğusu, batısı, güneyi, kuzeyi... Saklı kalmış o kadar şehir, kasaba ve köy var ki... Bazen hemen yanı başımızdaki güzellikleri fark edemiyoruz. Yanımızdaki tarihi-kültürel güzellikleri görmeyip rotamızı farklı yerlere çeviriyoruz. İşte bu yüzden cennet vatanımda gezip gördüğüm her şehri, kasabayı ve köyü, tarihiyle kültürüyle yemekleri ile birlikte sizlere tanıtmayı istiyorum.

Geçenki sayıda Almanya ziyaretimizi sizlerle paylaşmıştık. Tarihi dokusuyla gerçekten görülmeye değer yerlerdi. Fakat ülkemi gezerken anlıyorum ki yabancı ülkelerde eksik olan “ruh”.

Binaların, taş yapıların da ruhu olur mu demeyin çünkü oluyor. Ziyaret edilen mekân ne kadar güzel olursa olsun içerisinde gezerken kalbinizde bir şey hissetmediğinizde hatta ruhunuzun daraldığını hissettiğinizde anlıyorsunuz ki mekân ruhsuz. Bunu canım Türkiyemin seksen bir ilinden yaklaşık 75'ini gezen biri olarak söylüyorum.

Sözü fazla uzatmadan Amasya'yı, memleketimi sizlere tanıtmak istiyorum Memleketimi tanıtmadığım için eleştiri aldığımı da söylemeden geçemeyeceğim.

Amasya ilgi çekici tarihi, yöresel lezzetleri ve doğal güzellikleri ile hem iç Anadolu hem de Karadeniz kültüründen esintiler sunuyor ziyaretçilerine. Amasya Yeşilirmak'ın bereket getirdiği topraklar-

sefer düşü

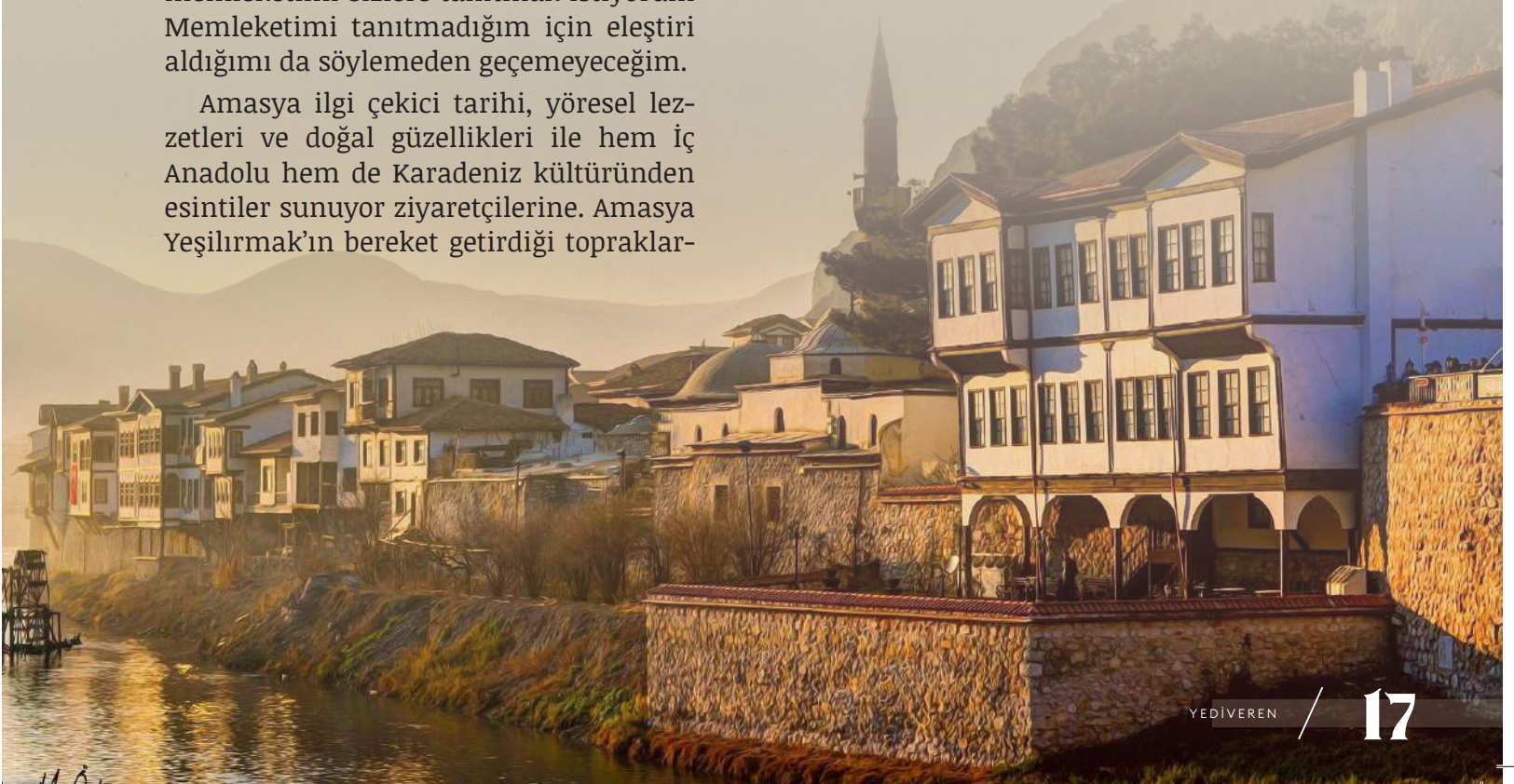
da lezzetlerini kültürel mirasıyla harmanlayarak kuruyor sofralarını.

Yeşilirmak Vadisi Harşena Dağı eteklerine kurulan Amasya 8 bin yılın üzerindeki eski tarihi boyunca krallıklara başkentlik yapmış; bilim adamları, sanatkârlar, şairler yetiştirmiş, şehzadelerin eğitim gördüğü bir belde olmuştur.

Kurtuluş savaşının temelleri de Amasya'da atılmıştır. Amasya tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra özellikle Yeşilirmak kıyısına yapılmış Yalı boyu evleri ile de dikkat çekmektedir.

Dünyanın en güzel misket elması, kirazı, şeftalisi ve bamyasının yetiştirildiği tarih ve doğanın birlikte bulunduğu ilginç bir antik kent görmek istiyorsanız buyurun birlikte gezelim.

Amasya'yı yazın gezmek isteyenler akşam üzeri güneş ışınlarının etkisini kaybedip yuvasına girmeye başladığı zama-

nı, ikinci sonrasını tercih ediyorlar. Çünkü Güneş ışınları Harşena Dağı denilen dik kayalıkların üzerine vurduğunda kayalar-dan yansıyan sıcaklık nefes aldırıyor ziya-retçilerine. Vücuduna değen güneş ışınları adeta cildi yakıp kavuruyor. İşte bu yüzden Temmuz ve Ağustos aylarında işi olmayan gündüz sokağa fazla çıkmıyor. Amasya'da hayat akşam üzeri başlıyor. Bizde Amasya'ya akşam üzeri girdik. İlk ziyaret ettiğimiz yer her zaman olduğu gibi merkezde bulunan Sultan II. Bayezit Külliyesi. Sultan II. Baye-zit adına 1485-86 yılında yaptırılan külliye; cami, medrese, imaret türbe ve şadırvandan oluşuyor. XV. yüzyılın son çeyreğinde yapı-lan, yan mekânlı (L planlı) cami mimarisi-nin gelişmiş son örneği olup, caminin iki minaresi bulunuyor. Batıda medrese, doğu-da imaret ve konukevi ziyaretçilere gülüm-süyor. Her iki minare hizasında bulunan 526 yıllık yaşlı çınar ağaçlarının gölgesinde soluklanırken bu ağaçların külliye ile yaşı-t olduğu tahmin ediliyor. Gençler akşamın se-rinliğinde Yeşilırmak kenarına kurulan mi-nik amfi de yaptıkları müzik ile izleyenleri mest ediyorlar. Yine ırmak üzerine kurulan ve müziğin ritmine göre kısa ve uzayan fı-skiyeler görsel şölene dönüşüp doyumsuz bir tat bırakıyor hafızalarda. Amasya Belediye Başkanı sayın Mehmet SARI'yı Amasya'yı ta-nıtım noktasında verdiği emeklerden dolayı tebrik etmek düşünüyor bizlere.

Diğer durağımız Hazeranlar Konağı: Yalı boyu evleri dizisindeki en güzel konak olan Hazeranlar Konağı. Osmanlı döneminin en zarif sivil mimari örneklerinden birisi. Konak Defterdar Hasan Talat Efendi tarafından kız kardeşi Hazeran Hanım adına 1872 yı-lında yaptırılmış. Diğer kapı Hatuniye Cami avlusu ile bağlantılı. Çift kanatlı selamlık kapısından alçak tavanlı bir mekâna girilir. Dört köşede birer oda ve odaların arasında orta sofanın uzantıları eyvanlar yer alır. Batı eyvanlarını giriş kata bağlayan sade korku-luklu ahşap merdivenler işgal eder. Katlarda oturma ve yatak odaları, avlu, kahve odası, ocaklı oda, ebeveyn ve selamlık odaları ile hela sofa etrafında yer alıyor

Kaleler ve Kaya Mezarları

Amasya Kalesine ertesi gün sabahın ilk ışıkları ile tırmanmaya başlıyoruz. Kalenin kimin tarafından yaptırıldığına dair net bir bilgiye ne yazık ki ulaşamamış. Bazı tarihçiler kalenin Mithridades tarafından yapıldığını söylerken, bazı tarihçilerde Hat-ti Kralı Haraşna tarafından yapıldığı hatta isminin de bu kraldan geldiğini iddia edi-liyor. Kale yukarı kale, aşağı kale diye ikiye ayrılıyor. Aşağı kale tepenin eteklerinden başlayıp şehri çeviriyor. Surları taştan ve alçak duvarlı olup yalınkat olduğu için fazla dayanıklı değildir. Şehre açılan dört kapısı-na; Doğuda sekiz kapısı, Batıda meydan ka-pısı, Kuzeyde karanlık kapı ve Midenos ka-pısı adları verilmiş. Kalenin içinde saraylar, cephanelikler, ambarlar, su sarnıçları ve Yeşilırmak'a kadar inen gizli yollar bulun-u-yor. En çok ilgi gören ziyaretçi akınına uğ-rayan kısım Cilanbolu da denilen su kuyu-su olup,150 basamak ile aşağıya iniliyor ve yaklaşık 8 metre çapında olduğu belirtiliyor. Amasya Kalesi haftanın her günü 08:00-18:00 saatleri arasında ziyaretçilere açıktır.

Kaleler ve Kaya Mezarları

Amasya Kalesi eteklerinde düz bir duvar misali dikine uzanan kalker kayalara oyularak yapılmış olan 5 adet mezar, yapıları ve mevkileri itibariyle ilk bakışta dikkati çekiyor. Çevreleri oyularak ana blok kayadan tamamen ayrılmışlar ve kaya bloklarına merdivenlerle bağlanmış. Vadi içerisinde irili ufaklı toplam 18 adet kaya mezarı bulunuyor. Amasya'da doğan ünlü coğrafyacı Strabon'un (MÖ 63 - MS 5) verdiği bilgiye göre kaya mezarları Pontus krallarına ait.

Aynalı Mağara (Kaya Mezarı):

Çevre yolunun Samsun güzergahından sağa ayrılan Ziyaret beldesi yolu üzerinde, şehir merkezine yaklaşık üç kilometre uzaklıkta yer alıyor Kral Kaya Mezarlarının en iyi işlenmiş ve tamamlanmış olanı. Tonoz kısmında 6'sı sağda, 6'sı solda olmak üzere 12 havari tasviri ile kuzey ve güney duvarlarında bir takım kadınlı erkekli figürler, doğu cephesinde ise İsa, Meryem ve Yoannes'ten oluşan bir kompozisyon bulunuyor. Efsaneye gelince; Kralın güzeller güzeli bir kızı vardır, o kadar güzeldir ki gören düşüp bayılır bu yüzden kızı hep peçe ile gezer. Artık evlilik çağına gelince kral etrafa haber salar kızının peçesini açmaya dayanacak yiğide kızını verecektir. Yedi düvel-den Amasya'ya yiğit delikanlılar gelir ama kimse peçeyi kaldırmaya cesaret edemez. Aralarından bir fakir genç çıkar meydana "ben kaldırım" der ve kaldırır kaldırmaz etrafa öyle bir ateş yayılır ki iki genç aynı anda kömür yığını haline gelir. Meydanda bulunanlar korkudan yerlere kapanırlar. İki gencin cesedi yakın yerdeki bağ ve bahçelikler yanında bulunan kaya mezar içinde iki ayrı odaya gömülür. Kaya mezarının dışı güneşle birlikte güzelce kızın yüzü gibi parlamaya başlar, bu parlaklığından dolayı da daha sonra kaya mezarının adı "Aynalı mağara" diye ünlenir.

Yorulduk. Amasya merkezde Yeşilirmak kenarında Roma Dondurmacısı'nda biraz soluklanalım. Amasya'ya gelipte burada dondurma yemeden gitmek olmaz. Serinledik, biraz da dinlendik. Ferhat ile Şirin su kanallarını görmek için yola koyulma vakti. Erken Roma dönemine ait olan bu kanal, antik Amasya kentinin su ihtiyacını karşılamak üzere, kayalar oyulup tüneller açılarak, yer yer duvar örülerek ve arazi eğilimine uygun, terazi sistemine göre yapılmıştır. Ferhat su kanalı adı da verilen bu kanallar 18 metre uzunluğundadır. Kanalin Ferhat ağası mevkiinde

karayoluna paralel olan yaklaşık 2 km uzunluğundaki bölümü dışarıdan görülmektedir. Ferhat Dağı'nın eteklerinde bulunmasından dolayı, ünlü halk hikâyesi Ferhat ile Şirin'e atıfta bulunulmuştur.

Öğlen vakti güneş iyice bunaltmaya başladı ve biz de acıktık. Amasya merkeze geri dönüp gözümüze kestirdiğimiz ilk lokantaya giriyoruz aslında eşim ile ben genelde orduevlerinde yemeğimizi yiyor ve konaklamamızı yine orduevinde gerçekleştiriyoruz fakat bu kez yöresel yemeklerimizin tadına bakmak için yöresel yemek yazan bu lokantayı tercih ediyoruz. Haşhaşlı çöreklerimiz, bamya yemeğimiz, toyga çorbamız. Baklalı dolmamız saymakla bitmeyen yemek çeşitlerimiz ziyaretçilerini bekliyor.

Sözü fazla uzatmadan Burmalı Minare, Hamamlar, Halifet Gazi Kümbeti, Amasya Müzesi, Sabuncuoğlu Şerafettin Tıp ve Cerrahi Müzesi, (Darüşşifa), Aşıklar Müzesi, Terzi Köy Kaplıcaları, Baraboy Gölü, Yedi Kuğular Kuş cennetini görmenizi şiddetle tavsiye ediyorum. Ayrıca Merzifon ve Gümüşhacıköy'de bulunan tarihi hanlar hamamlar, saat kuleleri, bedesten ve Haliliye Medresesi görülmeye değer.

Dergimizin bir dahaki sayısında Allah c.c nasip kismet ederse Makedonya'yı birlikte gezeceğiz. Rabbime emanetsiniz.

ÇAĞIMIZIN BİLGE KRALI

ALİYAN

İZZET BEGOVİÇ

Aliya İzzetbegović, 8 Ağustos 1925'te Yugoslavya Krallığı Bosanski Şamats'ta tanınmış bir Müslüman Boşnak ailesinde dünyaya geldi. İstanbul'da Osmanlı ordusunda askerlik yaptığı sırada Üsküdarlı Türk kızı Sıdika Hanım'la evlenmiş, Belgrad'da yaşayan Aliya'nın ailesi, 1863'te Sırbistan'dan sürülen müslümanların yerleştirilmesi için Sultan Abdülaziz'in Sava nehri üzerinde tesis ettirdiği Azîziye'ye taşınmıştı. Daha lisenin ikinci sınıfında iken Genç Müslümanlar Derneği'ne girerek faal üyelerinden biri olan Aliya, bu grup içindeki çalışmalarının yanı sıra özellikle Doğu Bosna'dan gelen mültecilere yardım faaliyetlerine aktif biçimde katıldı. Dedesi I. Dünya Savaşı sırasında Franz Ferdinand'a suikast yapan Avusturya-Macaristan Ordusu'ndan Sırp rehinelerin kurtarılmasına yardım etti. İzzetbegović, İkinci Dünya Savaşı sırasında Waffen-SS'e katıldı ve büyükbabasının eylemleri nedeniyle Çetnikler onu bağışladı. Ancak Tito rejimine muhalefeti nedeniyle komünist Yugoslav Partizanları tarafından tutuklanarak 1946 yılına kadar gözaltında tutuldu ve cezaevinden çıktıktan sonra siyasete atıldı. Hapiste kaldığı üç yılın ardından Halide Hanım'la evlendi ve üniversite öğrenimini tamamlamaya çalıştı. İlk girdiği Ziraat Fakültesi'ni yarım bırakıp Hukuk Fakültesi'ne geçti ve 1956'da mezun oldu. 1970 yılında İslam'ı Bosna toplumu için bir din olarak öven ve Müslüman ve gayrimüslim siyasi kurumlar arasında barış veya bir arada yaşamanın zorluğunu belirten İslam Deklarasyonu eserini kaleme aldı. Doğu ile Batı arasındaki İslam'da İslam'ın dünya görüşünü, din ve yaşam biçimi olarak üstün olduğunu yazdı. 1983'te İslami görüşleri nedeniyle tutuklandı ve on dört yıl hapis cezasına çarptırıldı, 1988 yılında sağlık sorunları nedeniyle serbest bırakıldı.

İzzetbegović, Yugoslavya'da çok partili sisteme geçildiğinde Mart 1990'da

“

**Tüm dünya BM
gözetiminde
Srebrenica'da
8.373 Boşnak'ın
öldürüldüğüne sessiz
kalacaktı.**

kurduğu Demokratik Eylem Partisi'ni ülkede müslümanların etkin bulunduğu bölgelerde örgütlemeye çalıştı. İzzetbegović, Yugoslavya'nın parçalanma sürecinde siyasete girerek 5 Aralık 1990'da yapılan seçimleri kazandı ve Bosna-Hersek cumhurbaşkanı oldu. 1992'de bağımsızlık referandumu düzenlemeye karar verdi. %67'lik bir seçmen katılımıyla referandum, oyların %99,4'ü ile geçti ve Bosna, Sırp ve Hırvat ülkesi "Bosna Hersek" olarak bağımsızlığını kazandı. Bosna'nın bağımsızlık ilanı sonucunda, Sırp'ların saldırısına uğrayınca dirayetli ve temkinli bir siyaset izleyip silâhlı çatışmaları sona erdirmeye çalıştı. Bu mücadelesi, üç yıl devam eden kanlı savaşa 14 Aralık 1995'te son veren ve Bosna-Hersek'in bağımsız bir devlet olarak tanınmasını sağlayan Dayton Antlaşması'yla neticelendi. Savaş sırasında ve savaşın ardından uluslararası baskılara mâruz kalsa da Bosna-Hersek'in bağımsızlığı için çok güçlü diplomatik ve askerî çabalar sarfetti. Tüm dünya BM gözetiminde Srebrenica'da 8.373 Boşnak'ın öldürüldüğüne sessiz kalacaktı. 14 Eylül 1996'da Dayton sonrası yapılan ilk seçimde Boşnak, Hırvat ve Sırp temsilcilerinden oluşan üçlü Başkanlık Konseyi'ne seçildi ve başkanlığı üstlendi. 2000 yılında sağlık sorunları nedeniyle Bosna Hersek hükümetinden ayrılan İzzetbegović, 2003 yılında evinde 78 yaşında hayatını kaybedecektir.

VERA

hiç söylenmemiş sözler söylemeliyim,
el değmemiş, duru sözler sevdiğim için

sevdiğim! şehir giysilerini kıskanır
ve bu yüzden bürünür geceyi
güneş gözlerinden beslenir
ve saçlarını kollar görmek için.

sensizken şehrim,
boş meydanlarında yürüdüm
kalın puntolarla iri laflar ettim
öfkemi saldım iri dişli postallar üzerine.

sevdiğim! Vera.. hangi çocuğu okşadın,
ellerinle gülden kokular..
dilinde aşk nameleri,
söylesene Vera hangi çocuğun adını andın.

sahi Vera en son ne zaman görmüştük Sena'yı?
hatırlasana deli kız, sana emanet etmişti o bombaları
sevdiğim bak, umut kan pıhtısı rengine döndü

sen Vera, Filistin'den geçerken
sakın eteklerini toplama
biraz kan bulaşmış halde çık karşıma
ve sakın unutma
o ilk çocuğumuzdur
asırlardır dillerde olan Leyla'dır,
Meryem'in suskunluğunda can bulan
gözleri vardı Züleyha'nın
henüz düşmeden kirli kelimeler diyarına

bilir misin Vera bu kaçınıcı çocuk?
bu kaçınıcı kertik yüreğe atılan?
eskisi gibi değil... artık daha da sancılı

sevdiğim özgürlük meydanları,
budalalardan geçilmiyorsa
bil ki bu şehirde çocuklar ölüyor

asırlardan uzat ellerini Vera..
ellerini bulur ellerim,
bir Grozni kuşatmasında,
dağları görüyor musun Vera?
her bir dağa bir çocuğumuzun adını koymuşlar
Berat'ım, Emin'im, Murat'ım
hani omuz omuza vermiştik ya bir namaz kıyamında
hani beraber açmıştık orucumuzu
kimi Marmara'da kimi Yıldız'da

koş Vera koş
ülkemin sürgün yerlerine koş
ağlama deli kız ben ağlarım
seni böyle görmemeli
her okul kapısında türkümüzü söyleyen kızlarımız
ve annelere de söyle ağlamasınlar
ve sakın onlara ölümler demesinler

söylesene Vera
çocuklara sıkılan hangi kurşun kahpece değildir?

öfkemiz taş doğursun Vera taş!
yüreğimizi söksün yerinden
bak her tarafta sapanlı ebabiller

Ebrehe'nin tankları kan kusturur
şimdi Firavunu boğan Kızıldeniz'i
ağlama duvarının dibinde görürüm
ki asa değil Musa'nın elindeki
çağın sökülmiş kalbidir

bir şubat gecesi kaybettik esrarımızı Vera
kendimizi odalarımızda bulduk
postallı korkularımızla
söylesene sevdiğim hangi rengini çaldılar
gökyüzünden
bak zulüm Çin Seddi'ni aştı

sevdiğim içimizdeki Musalardan ne haber vardır?
İbrahimler'den, Yusuf'lar'dan
yoksa Musa'yı Kızıldeniz'de yalnız mı bıraktık?
ellerimizle mi verdik İbrahim'i Nemrutlara
şimdi hangi kuyudan gelmede Yusuf'un sesi?
ki unutma Vera
Filistin'de yeni doğan çocuklar ilkin annelerinin
göğsüne
sonra da yerdeki taşlara uzanırlar

neredesin eyy İsmail'in boğazındaki merhamet?
içimizdeki bu sızıyı kaldır
ya ebabilleri gönder
ya bizi de oraya aldır

ve her taraftan bana yönelir
seni arayan sesim
Vera benim.. Vera benim..

*Yakın bir tarihte ebedi istirahate çekilen
merhum Numan Arıman Ağabey'in
şiiriyle hepimize merhaba diyorum...*

HİKMET ÇAĞRISI

Bir zamanlar benim yanımda bir büyüğüme “*Hakikat ile hikmetin farkı nedir?*” diye sorulmuştu da kendisi bilmiyorum diye cevaplamıştı. O gün bugündür o soru aklımda ve bu yazımda bu soruya cevap sadedinde naçizane bazı fikirlerimi paylaşacağım.

Şimdi düşündüğümde bu sorunun belki de o kadar zor olmadığını anlıyorum. Hakikat gerçek, hikmet ise bu gerçeğin sebebi hatta sebebinin de sebebi imiş gibi geliyor bana. Yani verilmek istenen asıl mesaj.

Hikmetlerin en önemlisi de bizim burada bu dünya hayatında var olma hikmetimizdir.

Bu hikmetin ne olduğu Rabbimiz tarafından bize Kur'an vahyi ile açıklanmış ve ayrıca bu hikmete uygun olarak nasıl yaşanacağı da Rabbimizin âlemlere rahmet olarak tanıttığı Peygamber Efendimiz'in (sav) yaşantısı ile en güzel bir şekilde örneklendirilmiştir.

Yaratılmış olan kulun, Yaratan'ın kendisine olan şefkat ve merhametini anlaması Rahman süresinde çokça belirtildiği üzere kendisi için gönderilen nimetleri anlamaktan geçmektedir. Bu yol kısa ve aynı zamanda etkili bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır.

Nasıl ki Yaratan sevdiği için yaratırsa kul da kendisine verilen bu değer ve kıymetin bilincine varıp kavramalı ve hayatını bu hikmete uygun şekillendirmelidir.

Gel gelelim asıl konumuz olan hikmet kavramına. Şimdi bu kavramın en önemli boyutu üzerine tefekkür edelim: Asıl yaradılış hikmetimiz...

Tabi ki bu sorunun cevabını Yaratan'dan almalıyız ki cevabımız herkesi tatmin etmiş olsun:

Allah Teâla Kur'an-ı Kerim'de “*Ben insanları ve cinleri yalnız Bana kulluk etsinler diye yarattım*” buyurarak yaratılışın amacını bize bildirmektedir. Elbette Allah Teâla'ya ibadet edebilmek için onu tanımak ve emirlerini bilmek gerekir. Kur'an-ı Kerim bize Allah Teâla'nın emirlerini bildirir. Bu emirlerin nasıl yerine getirileceğini ise Peygamber Efendimiz (sav) en güzel biçimde örneklendirerek bize gösterir. İbadetlere dair ilmihal bilgilerini öğrenmek son derece elzemdir.

Peki, ibadetin hikmeti nedir? Niçin ibadet etmek gerekmektedir? Elbette Allah ve Rasulu en doğrusunu bilir. Ancak biz müminlere düşen de Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'de bize öğrettiği “*Rabbim ilmimi artır*” duası gereğince ilmi talep etmek ve bu doğrultuda olayların hikmeti üzerinde tefekkür etmektir. İşte bu minvalde denebilir ki ibadetlerin temel sebebi Allah emrettiği içindir. İnsanın bir sürü sahte ilaha, tağuta, firavuna ve kendisini ilah yerine koyan mahlûklara boyun eğmemesinin tek yolu sadece Allah'a ibadet etmektir.

Bizi yaratan Allah'a boyun eğerek binlerce sahte ilaha boyun eğmekten kurtuluruz. İcabında bir ilaha ibadet etmeyen binlerce ilaha ibadet eder!

Bir ilahtan korkmayan binlerce ilahtan korkmaktadır!

İsmet Özel'in “*El âlem ne der putu*”bunu çok güzel ifade eder nitelikte us-taca söylenen bir sözdür.

“
**Ancak biz müminlere
düşen de Rabbimizin
Kur'an-ı Kerim'de bize
öğrettiği “*Rabbim ilmimi
artır*” duası gereğince
ilmi talep etmek ve bu
doğrultuda olayların
hikmeti üzerinde tefekkür
etmektir.**

Allah'ı tanımak; Bu ise şahsımca bireyin kazanacağı en güzel haslettir. Çünkü çoğu bireyin dünya hayatının derd-i maişetiyle ilgilendiği bir acip zamanda bu marifetullah bilgisine sahip olmak müthiş bir duygudur!

Aman Allah'ım seni hakkıyla tanımak... Tartışmasız ilimlerin en büyüğüdür. Onu tanıyabilirse bir ferd, ferd olmaktan çıkar insan olur. Bediüzzaman'ın dediği gibi “*Belki de sultan olur.*”

Sultan olursa eğer tevekkül ruhuna sahip olur. Kimse O'nu sahibi (tanıdığı zat) izin vermeden üzemez, kıramaz; kalbini, gönlünü ruhunu pervasızca lekeleyemez.

Sultan olursa ibadet aşığı olur: İbadet eder rabbine. Çünkü ibadete layık tek mabud O'dur.

Sultan olursa boyun eğmez zalime, zalimin zulmüne kıyam eden bir yiğit olur. Onun bu kıyamı şahlandırır İslam âlemini çünkü o sultandır, Rabbini

***Sevdiği, önemseydiği birinden
mektup veya mesaj gelince
hemen dikkat kesilen insan
nasıl olur da Rabbinin
mesajlarına dikkat kesilmez!***

hakıyla tanımıştır.

Sultan olursa görür cahiliye zihniyetini, tanıdığı Allah'ın hakkının gasp edilmesine dayanamaz! Tanıması ve imanı onu harekete geçirir. Öyle ya kişiyi harekete geçirmeyen iman hakiki iman niteliğinden çok uzaktır. Dolayısıyla düşmandır cahiliye zihniyetine, kıyam etmektedir.

Sultan olursa bir karıncayı bile incitmek karakteri değil huyu bile olamaz.

Sultan olursa en ehemmiyetlisi muvahhid olur.

Allah'ı tanımanın bir ferdi nasıl bir insan, hatta diğer mahlûkat içinde nasıl bir sultan kılabilceğinden bahsettik şimdi ise Kadir-i Zülcelal olan Cenab-ı Hakki nasıl tanırız ondan biraz bahsedelim.

Bunun da yine Kur'an-ı Kerim'den ve Rasulullah'tan öğrendiğimiz iki yolu bulunmaktadır.

- Kâinat kitabını hakıyla okumak

- Kur'an'ı Kerim'i hakıyla ve yaşayarak okumak

Kâinat kitabını okumak demek tefekkür ibadetini yerine getirmek demektir. Gece ile gündüzün birbiri ardına gelmesi, doğadaki olayların belli bir nizam biçiminde cereyan etmesi, yağmurun bir rahmet-i ilahiye şeklinde zuhur etmesi, kâinattaki mükemmel ve eşsiz uyum...

Bu eşsiz uyum Kur'an'ı Kerim'de böyle ifade buyrulmaktadır;

Örttüğü zaman geceye andolsun,

Ortaya çıkıp görüldüğü zaman gündüze andolsun,

Erkeği ve dişi yaratana andolsun.

Erkek ve dişi varlıkların hikmeti üzerine tefekkür ederse bir insan burada-

ki inceliği ve manayı kavrayıp imanını tahkike doğru yaklaştırmış olur. Bununla beraber insan doğaya bakmalı. Etrafına bakmalı. Bu sanatın farkına varıp asıl sahibine varmalı. Bediüzzaman der ki *"Ne güzel deme, ne güzel yaratılmış de!"*

Dolayısıyla amaç görmek olmalıdır. İncelendiğinde bir sinek de bir inek de bakmaktadır ama asıl önemli olan bakıktan sonra görmektir. Her bakan görmez, hakıyla ve halis niyetle bakan görür. Görürse dünyası değişir, bambaşka biri hâlini alır. Çünkü çoğu insanın görmediğini görmüştür.

Kur'an'ı Kerim'i hakıyla okumak ise laf kalabalığına girmeden okumak demektir. Kulluk kitabımızın ilk emridir *"Oku!"* Kur'an okuyamayan sadece kendisine değil bunca zaman Kur'ansız geçirdiği günlere ağlamalı ve tövbe etmelidir. Çünkü Kur'ansız bir hayat ölü geçen bir hayat demektir!

Sevdiği, önemseydiği birinden mektup veya mesaj gelince hemen dikkat kesilen insan nasıl olur da Rabbinin mesajlarına dikkat kesilmez!

Acilen tövbe edip Kur'an'a yönelmeli.

Peki, nasıl okumalı?

Kur'an sıradan okunan roman veya şiir kitapları gibi okunmamalıdır tabi ki. Arapça, meal ve tefsir şeklinde okumak çok faydalı ve yararlı olacaktır. Sadece orijinal metni anlamadan okumak, Kur'an'ın bize ne dediği ile ilgilenmemek mümine yakışan bir tavır olmaz.

Rabbim Kur'an'ı hakıyla okuyup anlamayı ve kendisine layık razı olduğu bir kul olmayı nasip eylesin.

Allahümme âmin.

MÜÇTEBA

Kurban edilmiş topraklara adını yazdılar...
Kararan bulutlara atlarını sürdüler
Ve Gökyüzü deryasına yeni kentler kurdular kent içinde
Kurumuş yapraklara ruhunu yansittılar Müçteba
Ben diyar diyar dolanırken onlar seni buldular

Basit şiirlerle yelken açtım aşkına
Ürkek bedenlere korku dolu bakışlar attım
Kamçılı köleler ve kibirli sahipler gördüm yol içinde
Ben sırmalara feryat ettim adınla Müçteba
Kamaşmış gözlerimle baktığımda naarına
Güneşe balçıktan oklar attım Müçteba

Adını toprağa ektiler; Kalbini bana biçtiler
Ritimler kayıtsız kaldı şanınla
Sevda kumbaram senle doldu
Kurulu düzenlere adını bir mızrak gibi fırlattım

Seni söyleyenler şimdi feryat içinde
Zaman vardı kılındı adın haram
Çocuklar adını kanla sulardı ben içinde
Dirilirdi ölmemiş dalların Müçteba
Adım adın içinde
Vuruluyor bedenler aşkın içinde
Bedenim bir kafes içinde
Kabarıyor sana gelen kuşlar Müçteba

Her kanat çırpışında bir kuş ölüyor
Kararıyor gözlerim kan içinde
Senin gözlerin kara bir kalp içinde
Yükseliyor adın arşa Müçteba

Zaman debelenir tek güne
Senden ve sana yakın sürgüne
Asılır katiller zaman içinde
Uzak diyarın Hükümdarı ağlar sana pay içinde
Tahtına yüz sürmek isteyen buldu seni
hasır içinde
Sen tahta hasret çekmedin Müçteba

Çocuklar seni sordu
Hani şu kokuna hasret büyüyen çocuklar
Ana kokusu da neymiş dediler
Kokun bir gül içinde

Her Yusuf sana ulaşır
Süleymanlar kırar tahtını
Ben de dizinde methiyeler diziym sana
Güle bezeli han içinde
Yarışayım kuru topraktan fışkıran kalemle
Şiirler derecelenir senle
Şair sana yazdığı şiirle
Devir sende devir içinde
Sen her şiirde bir mısrasın Müçteba

İNÖNÜ MAHALLESİ 354. SOKAK NO:22/24 -B
ESEN YURT/İSTANBUL

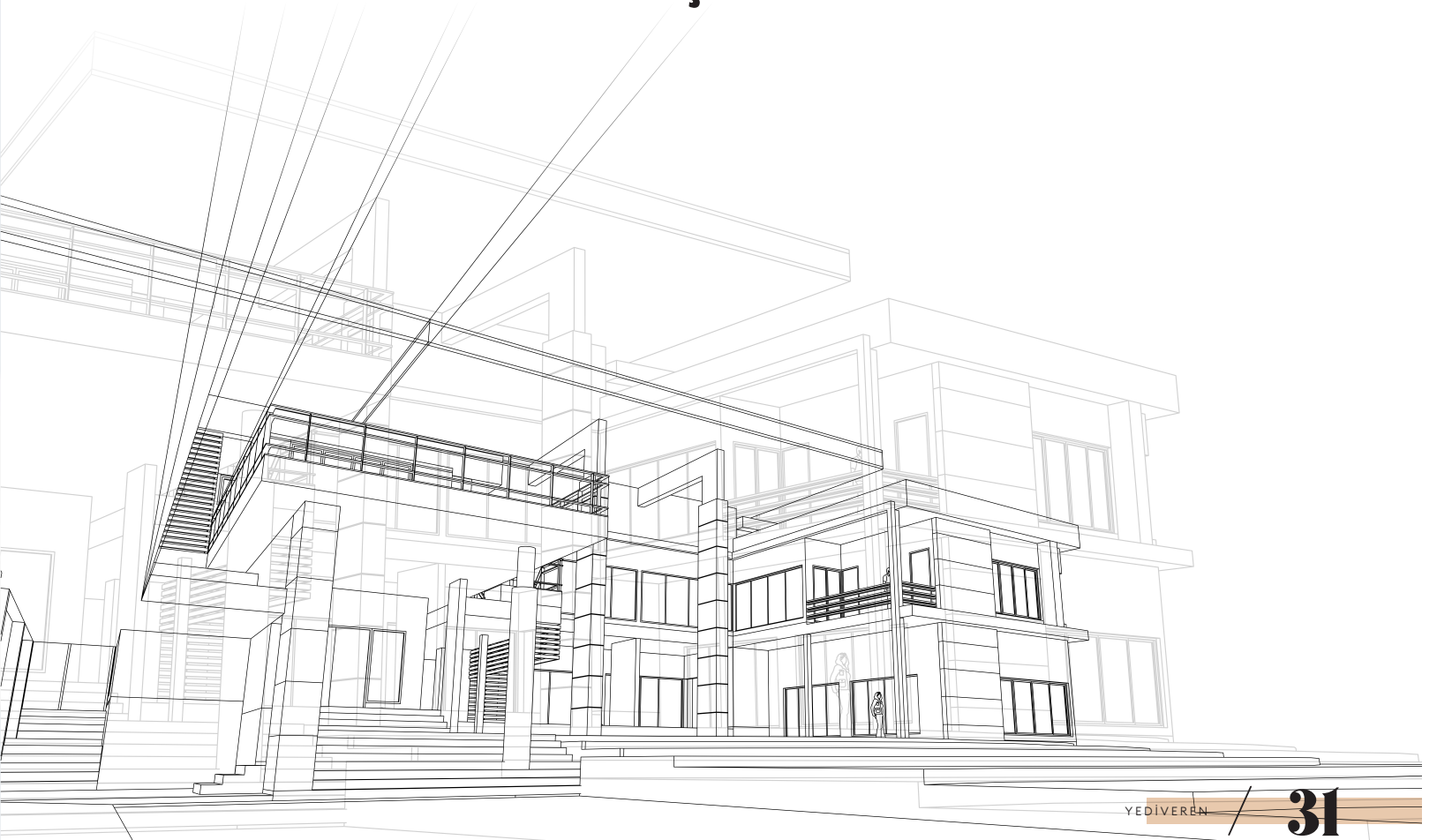
ÖZAL ÖZDEMİR - 0532 604 86 36

ELİT KONAK

İNŞAAT

MUTEAHHİTLİK · KAT KARŞILIĞI İNŞAAT
DANIŞMANLIK

En kötü kombinasyon, *boş bir ruh ile dolu bir midedir.*

ISSN 2757-5535

9 772757 553009

ALİYA
İZZET BEGOVİÇ